

-- APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUĂ-ORI --

Abonamentul: 6. coroane (8 franci) — Redacția: str. Lemnelor 39. — Administrația: str. Lemnelor 44.

DUET.

— ROMAN —

(Urmare.)

Capitolul XI.

Știința gospodăriei.

Camilo Crosse era însurat numai de câte-va luni, când mai întâi a început a bănui, că nevasta lui are ceva durere ascunsă. Câte odată peste zi fără de nici o cauză se părea tristă și abătută. Intr'o Sâmbătă după-amiază, venind din birou mai de vreme decât de obicei, și furișându-se în odaia Magdei pe neobservate, a găsit-o într'un divan la fereastră, cu o mare carte în mână. Pe fața ei se vedeau urme de lacrimi. Repede a așezat cartea pe masa de toaletă.

— Magda tu ai plâns.

— Nu, Camilo, n'am plâns.

— Magda tu nu spui drept! Șterge-ți lacrimile.

— Ingenunchiând înaintea soției sale, i-a ajutat. — Ești mai bine acum?

— Da, dragă, mă simțese de tot bine,

— Ț'ai plâns plânsul?

— Da.

— B'ne acum spune-mi cauza.

— N'am vrut să-ți spun, Camilo. Am vrut să fac fără știrea ta. Am gândit, că am să te surprind.

Dar încep să ved, că am vrut un lucru prea de tot mare. Nu sunt destul de cuminte la o problemă așa de grea, și asta m'a necăjit.

Camilo a luat voluminoasa carte de pe masă. Era „Manual de gospodărie de Doamna Beeton.“ Titlul capitolului ce se începea la pagina deschisă era „Observări generale la friptura de rimător de casă“ — iar după aliniatul prim ora urma unui mare picur de lacrimă. Căzuse chiar peste ilustrația, care reprezintă rimătorul domestic, dar Camilo l-a sărutat cu solemnitate. Numai decât a fost în clar cu cauza supărării, care tortura pe soțioara lui.

— Ei bine, acum a trecut totul. Îți spun însă, că îmi ești urită, când te ved plângând, deși poate atunci ești mai dragută și mai frumoasă. Dar spune-mi, dragă, că ce scop ai avut cu intențiunea ta?

— Ca să știu atâta din gospodărie, cât ori care altă femeie din Anglia. Ca să știu și eu cât știe Doamna Beeton. Am vrut să-i studiez cartea până în sfârșit, dela pagina primă până la cea din urmă.

— Știi, că are 1648 de pagini? — observa Camilo frunzărind cartea.

— Știu. Mi s'a și părut, că am să inebunese până ce îi ajung la sfârșit. Dar partea din urmă e despre testamente, despre homeopatie și alte lucruri de acestea. Am socotit că pentru acestea am vreme și măi târziu. La început numai am vrut s'o învăț, dar e grozav de greu.

— Dar pentru-ce vrei s'o înveți, Magda?

— Pentru-că am vrut, ea și tu să fii așa de fericit ca d-l Beeton.

— M'aș rămăși, că și eu sunt așa de fericit.

— Oh, nu se poate, Camilo. Acolo în carte serie undeva, că: „Fericirea și indestulirea bărbatului atarnă dela priceperea femeii în știința gospodăriei.“ Se vede, că Doamna Beeton e cea mai distinsă gospodăreasă din lume. Prin urmare d-l Beeton e cel mai fericit și mai indestulit bărbat pe lume. Dar pentru-ce să fie d-l Beeton mai fericit și mai indestulit decât Camilo al meu? Din momentul când am cetit aceasta, mi am pus de gând, că nu pot să las, la el să fie cel mai fericit bărbat pe lume și mă rămășesc, că nici nu are să fie.

— Sigur, că nici acum nu e cel mai fericit.

— Oh, tu așa crezi? Numai cât nici tu nu te pricepi la lucrul ăsta. Tu crezi, că toate sunt bune așa, cum le fac eu. Dar așa paria, că numai odată dac'ai merge la Beeton, îndată ai vedea marea deosebire.

— Ce obicei nostim ai tu, dragă, că totdeauna stai în fereastră. — zise Camilo, după o mică pauză.

— Aș putea jura, că înțeleapta doamnă Beeton nu te-ar sfătui să stai în fereastră, vis à vis de multe ferestri ale vecinilor.

— Bine, bine, numai cât ție nu t'ar fi permis să fii totdeauna așa drăgălaș.

— Tu tot drăgălaș mă găsești?

— Din cale afară de drăgălaș.

— Și după-atâtea luni trecute?

— Din zi în zi mai drăgălaș.

— Nu ți s'a urit nici cât de puțin de mine.

— Oh, tu ângerașule! Dacă mi s'ar urf odată de tine, atunci mi s'ar uri și de viață.

— Ce minunat!

— Nu spune.

— Dacă-mi aduc aminte de prima zi dela tennis.

— Sper, că d-l Crosse nu e jucător escelent. — Nu chiar, domnișoasă Selby, dar aș fi fericit, dacă aș putea juca cu Dumniata. — Așa s'a început totul. Și acum!

— Intr'adevăr minunat.

— Și mai târziu, la masă. — Îți place Dumnitale cum joacă Irony? — Da, eu îl aflu de un adevărat geniu. — Ce străini și măsurați am fost! Iar acum, ședem la fereastră unui dormitor și îți încălesc perul.

— Mi se pare chiar nostim. Dar dacă ne uităm, acest lucru s'a întâmplat și cu alți muritori.

— Dar nu chiar așa, eu m'a întâmplat cu noi.

— Oh, nu chiar așa. Dar știi, că ceva asemănare mică familiară este între mulțimea casurilor. Căsătorii eu timpul de obicei se cunosc mai bine, decât în ziua primă a întâlnirii lor.

— Ce ai gândit despre mine, Camilo?

— T'am spus adese ori.

— Bine, dar mai spune-mi încă o dată.

— Ce să-ți spun, când și așa știi!

— Dar când ascult așa bucuros.

— Numai te stric, dacă-ți spun.

— Dar dacă-mi place să mă strici.

— Bine dar. Am gândit, că dacă fata asta ar fi soția mea, aș scoate-o la ceva în viață. Apoi am mai gândit, că dacă nu capăt pe fata asta, îmi e sfârșitul, nici odată. dar nici odată n'am să fiu, ce-am mai fost.

— Intr'adevăr Camilo așa te-ai gândit îndată în ziua primă, când mai văzut?

— Da îndată în prima zi.

— Și pe urmă?

— Pe urmă, din zi în zi simțemintul acesta a devenit mai adânc și mai puternic, până ce în sfârșit a înghițit ori ce dorință, și străduință a mea. Și acum abia mai cutez să mă gândesc, Magda, că ce s'ar fi făcut din mine, dacă m'ai fi refuzat.

Magda a ris cu hohot.

— Cât de plăcut e, când te aud astfel vorbind!

Și ce e mai minunat, că de atunci nici odată nu te-ai aflat decepționat. Eu am fost pregătită, că după căsătoria noastră într'o zi — doară nu îndată la început, dar știi așa cam la două-trei săptămâni, — numai odată ai să te sparii, ca săracii aceia pe cari îi hipotizează și ai să zici în tine: — Ei iată, pânăcum am crezut, că ești frumoasă! am crezut, că ești drăguță! Cum am putut fi așa de orbit, ca într'o ființă așa de neinsemnată, prostiță, egoistă, aurită să mă... Ei, ei Camilo ai grijă, că ne ved vecinii!

— Bine, dar atunci nu mă provoca!

— Ce are să creadă Doamna Patler?

— De altă dată lasă în jos perdeaua, dacă ai să vorbești lucruri de acestea.

— Ei acum șezi frumos, cuminte și fii băiat bun.

— Iacă acum spune și tu, ce ai gândit atunci.

— Am gândit, că joci escelent tennis.

— Ce ai mai gândit încă?

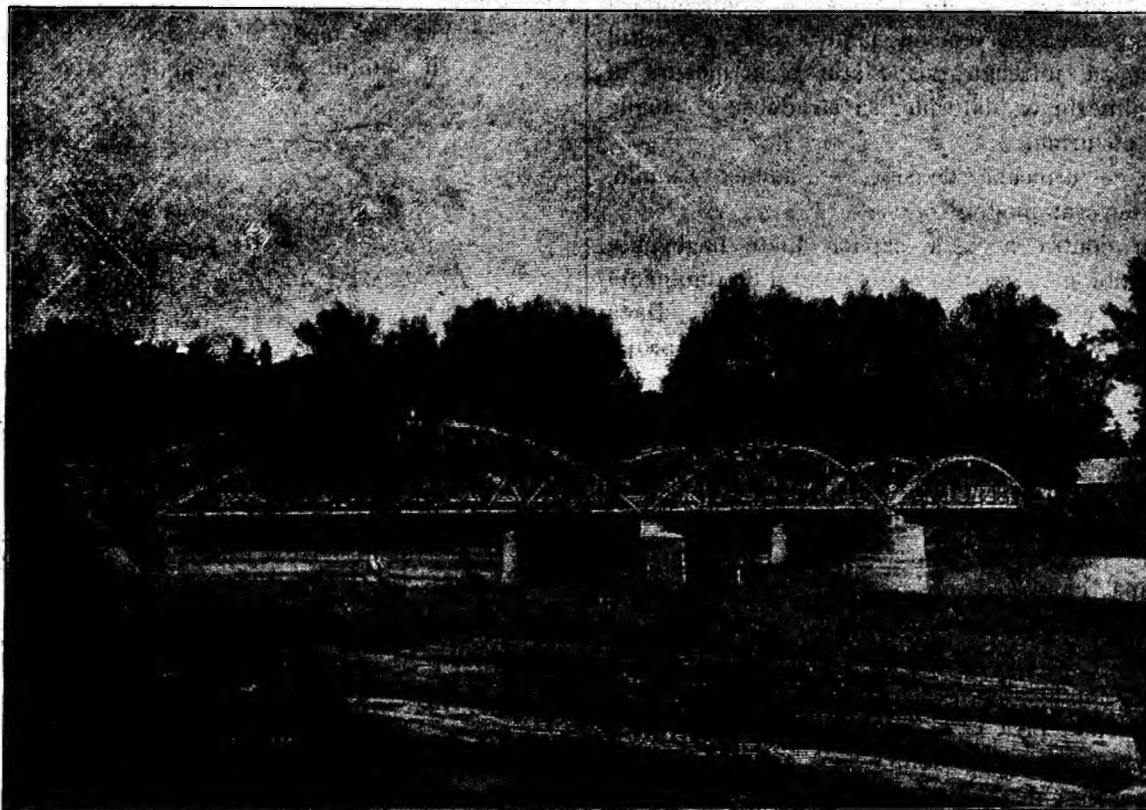
— Și că conversezi plăcut.

— Intr'adevăr? Și în viața mea n'am fost așa de nervos, de...

— Chiar cu asta erai drăguț. Nu pot să sufăr pe tinerii așa liniștiți și îngâmfati. Am văzut, că tu ești puțin cam confus și am mai gândit în mine...

— Ei, ce?
 — Ei că puțin și eu sunt poate cauza la confuziune.
 — Și ți-am plăcut și eu ție?
 — M'am interesat mult de tine.
 — Vezi asta e minună, care nici odată nu voi fi în stare s'o înțeleg. Că tu, tu cu frumusețea ta, cu drăgălășia ta, cu tată avut, și cu atâția curtisani înaintea ta, și eu, nici cu esterior drăguț, nici cu știință mare, nici cu prospecte în viitor...
 — Te poartă cum se cade, bărbățele! Da, îți poruncesc! Uită-te la el!

— Zeu bătrâna, Patter e la fereastră. Suntem perduți! Să ne întoarcem la conversație serioasă.
 — Unde am lăsat?
 — Știi la purcelașul acela. Apoi la d-l Beeton. Dar ce are purcelul acela cu conversația noastră? și tu pentru-ce ți ai pus lacrimile pe el? Și ce crede dama aia înălțată despre porcul domestic?
 — Poftim, citește.
 Camilo începe a citi cu glas înalt: — Porcul se ține de clasa mamiferelor, sau animalelor sugătoare, dintre acetsea de pachidermate sau cele cu piele groasă.

Podul căii ferate dela Strigon.

Semnele caracteristice sunt: cu bot lungăreț, patru-zeci-și doi de dinți, unghii crepate, cu patru picioare și cu coadă, care e mică scurtă, cârligată, dar la unele soiuri această estocmitate lipsește cu totul. — Dar ce sfinții, toate acestea se țin de știința gospodăriei?

— Da și eu aș vrea să știu. E absolut imposibil a ținea atâtea în minte. Apoi ce-mi pasă mie, de mine poate avea porcul și patru-zeci-și două de picioare. Dar totuși, — dacă Doamna Beeton a știut toate acestea, par'c'ai simți, că tu încă trebuie să știi. De altcum e o carte admirabilă. Ori ce îți trebuie, găsești în ea. Vezi numai tabla de materii. Crem. Ori ce fel vrei, găsești. Diftiritis — dacă diftiritis îți trebuie, — sau

dacă nu vrei să capeți diftiritis, serie cum să te păzești de el și pe urmă câte lucruri sunt, de cari mă rămășesc, că nici idee n'ai.

— Trebuie să recunosc, că n'am idee despre ele.

— Nici eu n'am. Dar din asta se pot multe învăța, — numai trebuie să le cauți. Iacă la începutul 2847, ceva prăjitură. Ei, vezi, așa se sporește știința omului.

— Camilo a apucat cartea din mâna Magdei și a aruncat-o de pământ.

— Nimic, ce ai putea învăța din ea, nu mă recompensează pentru lacrimile tale și pentru indispoziția ta dragă. — Lua-te-ar dracul să te ia — esclamă in-

furiat Camilo, împingând mai încolo voluminoasa carte. — Tie îți pot mulțumi supărare cea multă, ce am văzut în timpul din urmă pe fața sârăcei mele soțioare. Bine că știu în sfârșit, cine îți e dușmanul. Tu carte scandaloasă și malițioasă, că dacă mă mâniu îți sdrobesc compactarea aia în roșu.

Dar Magda a ridicat cartea și a strins-o la pect.

— Las-o în pace, Camilo, fie-ți milă de ea, căci fără de dinsa n'aș putea face nimic. Tu nu știi, ce carte bună și folositoare e. Stai numai pe divan, să-ți citească ceva din ea.

— Foarte bine. Să ne cumintim.

Șezi frumos și te poartă bine. Ascultă de exemplu această frază înțeleaptă: — Ceea-ce e comandantul pentru oaste, aceea e femeea pentru casă. Spiritul ei predominează întreagă gospodăria și în măsura în care își împlinește ea datoriile, să străduiesc și slugile să-i meargă pe urme.

— Din ce urmează de sine, — adause Camilo, că Jemi e adevărat model.

— Din contra aceasta explică toată neglijența Jemiei. Ascultă mai departe: — Sculatul de dimineată e una dintre cele mai însemnate probleme. Dacă Doamna casei se scoală de dimineată, atunci e aproape sigur, că casa ei e în ordine și neescepționabilă.

— Ei, apoi și tu ești sculată la nouă, ce vrei mai mult decât atâta?

— La nouă! Sunt convinsă, că Doamna Beeton deja dimineata la șase ore e în picioare.

— Mie mi-se pare cam suspectă Doamna aia Beeton. După cum ved eu, spune cam prea multe domnia ei. Nu m'aș prea mira, dacă ar eși la iveală, că de regulă ia dejunul în pat.

— Oh, Camilo! Tu n'ai respect față de nimic.

— Să auzim încă ceva înțelepciune.

— Cumpătarea și economia sunt astfel de virtuți în gospodărie, fără de cari în gospodărie nu poți scoate la nimic

— Urra! Jos cu cele două foluri de verdeată! În zilele de pește interzis puddingul! Vivat berea de Pilsen!

— Ce băiat rău sgomotos ești!

— Cartea asta mă înveselește. Despre ce mai spune?

— Nu-i bine să-ți faci prieten dintr'odată. nici să-ți desfaci inima înaintea ori-cărui cunoscut nou...

— Nu zeu! Ai grijă să nu te afli, că faci așa. Imi permiți s'aprind o țigaretă?

— Cum s'a putut să-i vină în minte o așa grozăvenie. Dacă te-ar fi cunoscut pe tine, dragă, ar fi fost silită să scrie apendice la carte. Să urmez?

— Urmează te rog.

— Capitolul următor e despre conversație: — În decursul conversației nu-i permis să amintim înaintea conștiințelor noastre despre lucruri bagatele, despre

griji, certe din casă, despre necesari familiari. Dacă doamna casei e măritată, nu-i permis să tradeze cu nici un cuvânt vr'un defect de al bărbatului ei...

— D-zeule, într'un șir al acestei cărți se ascunde mai multă înțelepciune, decât în opera ori cărui mare scriitor! — esclamă Camilo cu însuflețire.

Am știut, că asta are să-ți placă. — Ocare femeie să se silească a-și conserva buna dispoziție, pentru-că dela aceasta depinde bună-starea întregii familii.

— Escelent!

— Da întemeierea gospodăriei se sentează mai bine, ca din toate, de ce avem lipsă, să lucrăm ce e mai bun.

— Vezi de aceea te-am luat cu pe tine, Magda.

— Îți mulțumesc, bărbățele. Apoi urmează un

Bunica și nepoșii.

capitol despre modă și despre haine, altul despre primirea slugilor, unul despre împlinirea datoriilor zilnice, apoi iar unul despre visite, apoi vine capitolul despre aerul proaspăt și despre mișcarea trupului.

— Cel mai însemnat dintre toate! esclamă Camilo sărind drept în picioare și ridicându-și și soțioara din fotel. — Chiar am mai putea juca o parte de golf, înainte de a însera, dacă însă nu perzi timpul cu îmbrăcatul, fără vîi cu mine, așa cum ești, Ascultă la mine, draguță. Dacă mai afli, că te necăjești sau te superi pentru gospodărie...

— N'o mai fac nici odată, Camilo.

— Numai atâta îți spun, că-ți arunc în foc pe Doamna Beeton. Să nu niți!

— Dar zeu nu invidiezi pe d-l Beeton Camilo?

— Eu nu invidiez pe nici un om.

— Atunci de ce m'aş necăji să devin şi eu ca Doamna Beeton?

— Asta şi eu aş vrea s'o ştiu.

— Vai, Camilo dragă, ce piatră mi-a căzut de pe inimă! Acele 1600 de pagini erau o greutate nesupor-

tabilă pentru mine de luni de zile. Oh, dragul meu puiu! Să mergem să ne jucăm.

Apoi au apucat la fugă pe scări în jos după bas-toanele de bătut la golf.

(Va urma.)

❖ Pocăință. ❖

(Poesie postumă.)

Tu încerci s'aprinzi iar focul,
Ce s'a stîns pentru vecie,
Şi ai vrea să mai visezi
Visuri ca 'n copilărie?
— Inzădar încerci copilă,
Istovită de durere,
El frumos e ca un astru
Tu o rază care piere!

Tu rideai, când el rob ție
Şi învinde de slăbăciună
Te ruga duios şi dornic
Cu un glas de rugăciune,
Să te 'nduri să-i fii stăpâna
Peste viaţa-i chinuită
Şi să vindeci c'o zimbire
Inima lui istovită...

Tu rideai, căci lumea 'ntreagă
Te slăvia, te făcea mare
Şi-acum plîngi?... Nu-mi vine a crede!
Pentru-ce așa schimbare?!

El ți-ar fi dat chiar viața
Pentr'un zimbet şi-o privire
Sclav ți-ar fi rămas deapururi
Pentr'o soaptă de iubire,
Căci cu glasul tău de ânger
Şi de dureri alinător
I-ai fi alungat durerea
Pe cum vîntu alung'un nor.

Dar atunci erai frumoasă
Increzută, visătoare
Şi-ale tale blânde șoapte
De viață dătătoare...
— — — — —
Aducendu-și el aminte
De disprețu-ți de-odată
Ar pufni în ris ironic
Vezendu-te ingenunchiată
Şi știindu-te pe tînc
De durere istovită
S'ar mira cum de acuma
Ești așa de pocăită...

Visătoare de-odată!
Palidă ești azi ca luna,
Glasu-ți dulce de sirenă
E mai dur decât furtuna
Zimbetul tău ca al morții,
Iar ochii tăi negri de foc
Îți sunt stînși privirea tristă
Tu suflet fără de noroc!
Căci din toat'a ta frumșeță
N'a rămas decât ruine
Azi, el poate nici privirea
No să și-o plece spre tine...

Deci te 'mpacă cu durerea
Şi te mîngăie cu chinul...
Să rămâi un chip de ceară
Îți fu soartea și destinul!...

S. V. Velțian.

† Dr. Ioan Rațiu.

Încă o zi de jale pentru necăjitul neam românesc din țara Ardealului, jalnică zi în calendarul neamului nostru de pretudindeni înainte mergătorul stegar al luptelor cu oțelit duh rinduite și în vremi de grea obida desfășurate — căzut-a. Jelea și teama nedumerită de vremile viitoare — ce resimte turma părăsită de păstor, — cuprinde sufletul obștei române din țeara noastră, căci cine știe de câte-ori se va rindui mersul vremii până ce dat va fi Românilor ardeleni bărbatul merit să umple cu vrednicie golul ramas în urma falnicului bătrân, — să înlocuiască în toate ale sale cu deplină vigoare pe răposatul înaintaș politic al nostru: *Dr. Ioan Rațiu*.

Rind pe rind se pogoară în groapă reprezentanții generației bătrâne, părtași unor vremi atât de frumoase, cari au trăit o viață întreagă călăuziți de însuflețire caracteristică timpului ce i-a născut, moșnegi venerabili cu avint tinerece, cu cinste și inimă curată, a căror suflet de multe-ori arădit a fost de graiul nesocotit și condeiele potrivnice răsărite din nenorocitul duh al vremii noastre. — Se duc pe rind nestorii luptelor noastre naționale și cu ei vedem mutându-se în alte lumi de pe arena neamului nostru: trezvia duhului purtat cu curețenia, dragostea de muncă obștească vigoarea și perseveranța încălzită de idealism.

Și teamă ne cuprinde, că adinec înțeleni-se-va ogorul luptelor unui neam obidit.

Clipe însuflețitoare răsar înaintea ochilor noștri din înșiruirea faptelor răposatului Dr. Ioan Rațiu, și sunt oglinda curată a istoriei naționale de o jumătate de veac a Românilor din țeara ungurească.

Părtaș tuturor acțiunilor publice — și conducător decenii de-arîndul al celor mai mărețe afirmări ale noastre, — acest cap luminat a săvârșit muncă de re-deșteptare națională și apărător cu bun temei ne-a fost frumosul bătrân.

Îl vedem atunci, când se scria anul: *patru zeci și opt*, când duhul vremii sdrobește zăvoarele umilinței; îl vedem pe tinerul teolog desbrăcându-și haina de slujitor al Domnului — și încingând sabia — pribegind pe plaiurile Ardealului, vestind necăjiților Români răsărirea luminii, îl vedem alături cu visătorul nostru erou *Iancu* în fruntea lăncerilor, ce bat drumul către Mărișel...

Și când au apus zilele grele, de grea răsplătire, — când bărbați de inimă încep opera fortificării noastre culturale, el căutându-și tărâm mai prielnic folosului obștesc, urmează studiile la drepturi și clădind pe bun

temei — ajunge un însemnat factor în vrednica pleiadă a bărbaților, cari luptă pentru câștigarea drepturilor noastre politice.

Avram Iancu moare de jalea ilusiilor zădărnice cu mintea întunecată, Dr. Ioan Rațiu, Iacob Bologa și Ilie Măcelariu pornesc cu jalbă „la Imperatu“ și îmbrăcați în portul nostru românesc cer dreptate.

Atâta poezie planează asupra sufletelor acestei vremi. Răposatul Rațiu devine cu încetul conducătorul mișcărilor noastre; urmând epoca de asuprire, factorii politice de pe atunci decretează pasivitatea, înființează comitetul național, în frunte cu Dr. Rațiu. Cei din urmă 20 de ani din viața răposatului sunt petrecuți în neobosită activitate. Acțiunile noastre politice *bătrânul* Rațiu le conduce, și în 1892 ascultând *glasul inimii* poporului nostru întărit de tradițiile veacurilor pline de încercări înscenează cea mai grandioasă manifestațiune politică din timpul mai nou — plecând la Imperatul cu *Memorandul*, în care scrisă era durerea unui neam întreg. Pat ne-a fost să vedem rostul dureros al așteptărilor zadarnice, dar am vezut tot-odată oglinda inimei poporului nostru atât de curată și luminoasă, — încât ne-am întărit cu nădejde pentru viitorime.

Dr. Ioan Rațiu și vrednicii sei tovarăși au intrat în ziduri reci ale temnițelor — și cu toți ne aducem aminte de falnicul bătrân, când îl vedem încurajând șirele poporului, ce-l cântă în doine și pornind la temniță din mijlocul celor 20.000 de Români ce porniseră cu fală și multă amărăciune la cetatea Clujului.

Multe doine s'au cântat atunci și multe flori au căzut la picioarele stegarului, când s'a dus Rațiu să pătimizească temnița și s'a' reîntors pe urmă să-și vadă casa pustită...

De atunci până la moarte fără contenire a muncit acest bărbat. De-aceea perderea lui e *un adinec simțit gol* în șirele luptătorilor noștri.

Tinerimea totdeauna a purtat o stimă neclintită pentru acest bătrân pururi tiner, — și astăzi cu adinec durere plângem perderea unui vrednic isvor de însuflețire, și nedumeriți căutăm în șirele oamenilor noștri pe cel merit să-l înlocuiască.

Aducerea aminte totdeauna îi vom păstra-o, și chipul lui măreț călăuzi-ne-va pe drumul aspirațiilor noastre naționale.

D-zeu să-l odichnească cu dreptii și să grijască steaua necăjitului nostru neam.

Octavian Goga.

Pricoliciu.¹

(Din credințele poporului.)

În lumea figurilor de spaimă a nălucirii țeranului român, adese ne întâlnim cu indivizii „negri la mațe,” cari îmbracă forme de dobitoace și în ceasurile lor umblă ca turbați, căutând să facă rele.

Cine n'a avut prilej în viață să asculte pe câte-un Ion pățitul povestind, cum a dat pept cu „Pricoliciu?”

Idea Românilor hunedoreni despre Pricoliciu e formată cam astfel:

Unor oameni din ursită li s'a dat să aibă fire șoadă, nu ca lumea. Astfel de făpturi, spun, că-s „oameni stricați.” Până la șapte ani dela naștere și „stricați” sunt oameni în toată forma. Cât ce au implinit anul al șeptelea, firea li se strămută. Nu prea leagă pratinie cu alții; au uitătură încruntată și caută locuri goale, părăsite.

Fără voia sa, cel „ursit pe pricoliciu” când îi vine ceasul pierde dintre oameni fără veste și cu-o iscusință rară, așa își știe astruca hainele, că puiu de om nu dă peste ele. Se dă roată peste cap, și e chip de lup în tâlpi. Pornește apoi să-și facă slujba...

Pricolicii nu sunt toți la un fel. Nici n-au toți aceeași pornire. Unii sunt pricolicii pe mară;² numai în vite fac daună; alții pe țarină ș. a. Mai primejdioși sunt „pricolicii pe oameni.” Îți sar tot în față; se înversunează mai alteum ca cănele turbat.

Sunt pricolicii de ziua și de noapte. Noaptea numai în timpul dela „cina bună” până pe la „cântători de cocoși” au ei putere. În vremea aceasta, pricoliciul îți umblă nouă hotare.

¹ Informații mi-au dat: George Datcă, Marc Moise, Anica Barb ș. a. din Vețel,

² Vite.

Pricolicii prind tovărășie cu lupii. Ei învață pe aceste fiare sălbătice la tot felul de rele. Când lupii se năpustesc asupra satelor ori turmelor de oi, porci ș. a. — pricolicii tin cârma.

Spun, că să-î poată însemna cineva pe pricolicii sângerându-i cu furceriul³, acei oameni ar scăpa pentru totdeauna de ursita lor afurisită. Asta-i buba, că cam greu îi poți răni!

De se întâmplă să rănești de moarte pe vre-un pricoliciu, el nu va muri în forma aceea, ci redobândindu-și chipul omenesc, pică lom⁴ pe pat și-n chinuri se sfirșește.

Cei „stricați” au niște⁴ semne, de pe cari ușor îi poți cunoaște. — Să iai bine samă, că unuia ca acesta i moartea să meargă la biserică. Mult dacă odată în an — la Paști — ascultă liturgia. Dar și atunci de cumva „Paștile” se împărțesc cu lingură de „drimoc”⁵ el n'are inimă să se apropie de popa, ci se strecură „fain frumos” printre mulțime și nu stă să iae „paști.” — Omul stricat are o deosebită putere de-a diochia, de aci se esplică credința țeranului, că-i bine să porti la tine totdeauna un pic de lemn de „drimoc” contra diochiatului. Fetele au obiceiul să poarte mărgele de „drimoc.”

Cel stricat nu prea bate după pită (pâine) ci „coc de mălaiu copt în spuze” și mâncări acre îi pun capul.

Omul stricat nu-și bate boii cu biciul, ci le mușcă urechile cu dinții.

Emil V. Degan.

³ Furră de fer.

⁴ Rupt.

⁵ Arbust, ce samănă cu socul.

Apel!

Inițiativa luată de „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român,” de a pune obiceiul felicitărilor de Anul-Nou în serviciul culturii noastre naționale, întimpinând consimțământul general al publicului român, — venim acum, în preseara unei noue aniversări, a adresa către toți iubitorii culturii poporului român din această țeară, un călduros apel, ca să participe și de astădată la răscumpărarea felicitărilor de Anul-Nou în favorul Fondului Casei Naționale.

Consemnarea răscumpărărilor de felicitări se va

publica și în anul acesta atât în ziare, cât și în o mică edițiune ocazională, care pe ziua Anului-Nou se va trimite tuturor aceluia, cari vor contribui sub acest titlu la Fondul Casei Naționale.

Prin aceasta vom conserva pe deplin părțile frumoase ale obiceiului felicitărilor de Anul-Nou, întâlnindu-ne și unindu-ne cu toții cu ocaziunea noii aniversări la un act de nobilă însuflețire pentru înaintarea culturală a neamului nostru.

Având Comitetul central, în urma însărcinării primite dela ultima adunare generală a Asociațiunii, ținute în Septembrie a. c. în Oravița, a lua în timp apropiat

dispozițiunile trebuincioase pentru realizarea proiectului Museu istoric și etnografic al Românilor din Transilvania și Ungaria, alimentarea fondului Casei Naționale cu mijloace bănești a devenit o chestiune de interes actual, și astfel sperăm că apelul nostru va fi întâmpinat de astădată în toate cercurile preocupate de înaintarea culturală a poporului nostru, cu bunăvoință și însuflețire îndoită, ca și pe această cale să se dea Asociațiunii noastre posibilitatea de a realiza în timp cât mai apropiat o veche dorință a obștei românești.

Sibiu, 12 Decembre 1902.

*Comitetul central
al Asociațiunii pentru literatura română
și cultura poporului român.*

Avis cetitorilor.

Cu numărul present „Revista Ilustrată” își încheie anul al cincilea. Nu am cruțat osteneală, nu am cruțat jertfe materiale numai ca să putem da în mâna publicului nostru o revistă beletristică bine redactată.

Publicul cetitor a apreciat străduințele noastre în parte, ceea-ce ni-a dovedit prin faptul, că în anul acesta numărul abonaților s'a îndoit.

Vrem să facem și mai mult din „Revista.” Ne e de lipsă însă sprijinul publicului în măsură și mai mare. Scriitorii buni trebuie onorați, ilustrațiile bune sunt scumpe.

Vom continua cu romanul „Duet” — tradus după celebrul scriitor *Conan Doyle*, unul dintre cei mai vestiți romancieri ce are acum Anglia. O lectură mai drăguță și corespunzătoare

pentru familie, abia se poate găsi în literatura universală. Acest roman se va putea căpăta și în broșură. În decursul anului viitor vom mai da încă 2 romane foarte interesante.

Vom publica memoriul generalului bur *Ben Viljoen* din războiul pentru neatarnare din Africa de sud. O lectură, pe cât de actuală pe atât de plăcută.

Vom publica *nuvele, schițe, poezii* din pana scriitorilor noștri recunoscuți. Cum au putut observa cetitorii și în anul acesta, încercărilor trimise de începători nu am dat loc.

Pe lângă modestul preț de abonament de 6 Cor. anual, cum nu se poate căpăta nici o revistă, dacă numărul abonaților ni se va mai spori, vom mări și estensiunea revistei și vom da un material cât se poate de ingrijit.

În nădejdea, că publicul ne va da în viitor sprijinul în măsură mai mare, trecem în noul an și dorim cetitorilor noștri.

Sărbători fericite!

Răscumpărarea felicitărilor de Anul-Nou

Pentru răscumpărarea felicitărilor de anul-nou d-l *Ioan Mărginean* căpitan i. p. din *Ragla* a contribuit la cassa despărțământului *Bistrița* al „Asociațiunii” 5 Cor. pentru înființarea unei a patra bibliotecă populare, la fondul „Casei naționale” din Sibiu Doamna *Miți Victoria Onișor* 3 Cor. d-l *Dr. Victor Onișor* 3 Cor.

Nou abonament

la

„REVISTA ILUSTRATĂ”
pe anul 1903

Pe anul întreg . . . . . 6 cor.
„ jumătate de an . . . . . 3 sor.
„ un pătrar de an . . . . . 1 cor. 50 bani.

Celor ce colectează 3 abonamente plătite pe un an — li se dă gratis.

— Cea mai ieftină foaie beletristică românească. —